

MLADE BRAZDE

Številka: 66 Leto: 2019

**BIOTEHNIŠKI
CENTER NAKLO**
SREDNJA ŠOLA

Mlade brazde,
glasilo BC Naklo – Srednja šola,
Strahinj 99, 4202 Naklo

Uredniški odbor dijakov:
Ana Mestinšek Mubi, Tjaša Novak,
Tajda Mesarič, Nika Justin

Mentorica:
Marcela Koren

Fotografija z naslovnice:
Heinz Mayer

Avtorji fotografij:
dijaki in profesorji BC Naklo

Tisk:
Jože Dolinšek s.p., 200 izv.,

Julij 2019

UVODNIK

Ana Mestinšek Mubi, 4. M

Od razvoja prvih delovnih strojev v 18. stoletju, prek prvih železnic in kasneje do prvega računalnika nas je tehnološki in znanstveni napredek v samo 3. stoletjih ponesel do popolnoma novih sfer občutenj in doživljanj sveta okoli sebe in nas samih. Nekoč je bilo 10 km daleč, danes je 1000 km blizu. Svet se je skrčil v prepletano mrežo kultur, navad in običajev. Zdi se, da se identitete narodov ter narodna zavest prebivalstva izgublja v primežu glo-

balizacije in svetovnih korporacij. Iz leta v leto je razpisanih več mest za dijaške, študentske izmenjave. Ampak zakaj? Da pobegnemo v tujino in se ne vrnemo več v domovino? Da najdemo bolj plačano službo? Da pridobivamo znanje z bolj prestižnih univerz? Ne. Prepričana sem, da je dandanes najpomembnejša stvar potovanje in izmenjav sprejemanje; sprejemanje drugačnih, nenavadnih ljudi in običajev, sprejemanje drugačnega načina ali pristopa k delu in

najpomembneje sprejemanje samega sebe. V tujini lahko spoznamo in najdemo sebe in se šele takrat zaveamo, kaj je za nas zares pomembno in kje so naše prioritete. V 21. stoletju, stoletju povprečnosti in iskanja popolnosti, bomo uspeli le s svojo drugačnostjo. Zdi se, da je napočil čas, ko se moramo začeti zavedati, da se v šolah učimo za »uspešno« prihodnost, na izmenjavah ter s praktičnimi izkušnjami pa se učimo za USPEŠNO ŽIVLJENJE.

KAZALO

3 Potujemo, raziskujemo, spoznavamo	11 Deveta vas
3 Praksa na Irskem v okviru programa Erasmus+	11 Naši Erazmovci
4 Biospharen park Nockberge	11 Napovedi novih izmenjav
4 Nockberge, Avstrija – projekt MI v Evropi	
5 Na izmenjavi v Franciji	12 Prvi letniki
6 Praktično izobraževanje v Estoniji	14 Spoznajmo
7 NORVEŠKA – dežela zelene prihodnosti	14 Srečka osrečuje
8 Ekoturizem v Tuhinjski dolini	15 Rožice privabljajo množice
8 Obisk italijanskih dijakov iz ISIS Solari	15 Kaj storiti ob požaru?
9 Gostili smo 30 dijakov iz Poljske	
9 Šola malo drugače – Let's do business	16 Iz srca
10 SLAVIT - Slovensko v naravoslovje treh dežel	18 Razvedrilo

Praksa na Irskem v okviru programa Erasmus+, MI v Evropi

Katarina Ana Hiti, 3. J

Katarina Ana Hiti, dijakinja 3. letnika programa slaščičar, je v okviru programa Erasmus+, natančneje v projektu MI v Evropi, opravljala praktično usposabljanje z delom na Severnem Irskem. Od 4. 1. do 1. 3. 2019 se je izobraževala v restavraciji The Wheathill v Bangorju, četrtem največjem mestu Severne Irske. Restavracija je majhna, a modernega videza, saj je kuhinja od jedilnice ločena s stekleno steno, tako da gostje lahko spremljajo pripravo hrane. Uvrščena v Michelinov vodnik.

Katka je zapisala nekaj utrinkov s prakse na Irskem:

»Prvi teden sem se posvečala izdelovanju različnih sladici, kot so: creme brûlée, banana karamel, cheese cake, chocolate bar, chocolate brownies, sticky toffee pudding.

Drugi teden sem poleg sladici pripravljala še hladne predjedi, dimljenega lososa prelitega z olivnim oljem in kozji sir na čebulni omaki.

V tem tednu sem doživela dve lepi izkušnji. Prva je bila, ko so na jedilnik uvrstili sladico po moji izbiri, in sicer limonino pito z beljakovim pokrovom. Druga pa je bila, ko sva z gostiteljico pripravili topel obrok za brezdomce, ki jih je v glavnem

mestu Belfast kar veliko.

Tretji teden sem izdelovala domače testenine. Iz moke, jajc, soli in malo vode sem zamesila testo ter ga postavila v hladilnik počivat. Nato sem ga s pomočjo strojčka zvaljala in izrezala željeno velikost testenin.

Četrti teden moje prakse smo izdelali dve novi predjedi in eno sladico. Prva predjed so bili ocvrti lignji, ki smo jih položili na rukolo, čili in nariban koromač, ob straneh pa smo nabrizgali tri majhne kupčke majoneze z dodatkom limoninega soka in na koncu krožnik okrasili z okrasnimi rastlinicami. Druga predjed je bil zrezek, ki smo ga spekli do skorje in ga razrezanega postavili na rukolo, omako iz modrega sira, gorčice in zelene ter na popečene koščke kruha.

Za sladico, cherry bakewell, smo najprej spekli skorjo iz linškega testa, ki smo jo ohlajeno premazali z marmelado, nato pa še z maso iz mandljev, masla, sladkorja, jajc, vanilijeve arome in pomarančne lupinice. Nato smo jo pekli še 25 min. Ohlajeno smo razrezali na podolgovate kose, ki smo jih postavili na krožnik, posuli s sladkorjem v prahu, prelili z marmelado in na vrh postavili zapečene beljakove kupčke - meringe. Ob strani smo dodali piškotni droblje-

Erasmus+

Izvedba tega projekta je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina publikacije (komunikacije) je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

nec, nanj položili kupček maskarpone z dodatkom limoninega soka in na koncu posuli z mandlji.

Naučila sem se pripraviti tudi njihov poseben črni kruh, wheaten bread, ki ga zamesimo iz polnozrnate in bele moke, masla, soli, mleka, pinjenca, sirupa melase in njihovega piva Guinness. Kruh ima zelo poseben in poln okus. Strežijo ga kot pozdrav iz kuhinje na leseni deski z maslom.

Poudarim lahko, da sem se s tem usposabljanjem postala bolj samostojna in se naučila boljše komunikacije v angleškem jeziku.«

Biosphären park Nockberge - delavnica v okviru jesenskih projektnih dni

Tina Križnar,
Urška Kleč

V času projektnih dni smo na šoli gostili dva rangerja - čuvaja iz Biosphären park Nockberge (Avstrija), ki sta v okviru mobilne učilnice Schlaufux predstavila pomen ohranjanja naravne in kulturne dediščine, predvsem pa sta na didaktično zelo zanimiv in inovativen način predstavila regijo kot celoto ter delovanja biosfernega parka.

V dveh delavnicah smo izvedeli več o pomenu nekaterih uporabnih in zavarovanih rastlin in živali gorskega sveta, tamkajšnji pestri kamninski zgradbi, imeli nazoren prikaz geografske lege parka ter spoznali, zakaj je park uvrščen na seznam UNESCO dediščine. Vse tematike smo spoznavali s pomočjo velikih talnih preprog, kamor smo umeščali kamnine, sestavljali in vonjali zelišča ter drevesne vrste in potovali po zemljevidu.

Postopno smo umeščali okoliške vasi in mesta na zemljevid. Zdaj vemo, kam se bomo naslednje leto odpravili, ko bomo odšli na mobilnost v Biosphären park Nockberge.

Spoznali smo pomen medsebojne povezanosti in soodvisnosti kmetov, turističnih delavcev, razvojne agencije ter uprave parka za trajnostni razvoj celotne regije. Kakovostna hrana domačih kmetov je dodana vrednost turistični po-

nudbi regije ... Izdelki domačih mizarjev iz lokalnega lesa, cemprina, dajo domač, topel videz ...

Z dijaki razmišljamo o možnostih trajnostnega razvoja celotne regije in se postavljamo v vloge kmetov, turističnih delavcev, uprave parka ter razvojne agencije ...

Komaj čakamo na mobilnost, ki jo na šoli organiziramo vsako leto, ko si bomo predstavljeno na delavnici ogledali še v živo. Takšnih trajnostnih praks si želimo tudi v naših lokalnih skupnostih.

Nekaj misli dijakov:

Sara: Zanimivo, ranger je dobro ubesedil pomen ohranjanja kulturne dediščine in nam med drugim predstavil "špajko", "cemprin".

Ivana: Slišali smo veliko zanimivih resničnih zgodb iz njegovega življenja in dela ter o pomenu zeliščarstva. Zanimiv didaktični material.

Tjaž: Zanimivo je bilo videti nagačene živali (svizec).

Irena: Fino je bilo, ker smo o vsaki živali izvedeli kaj novega.

Barbara, Maruša in Sara: Ranger je poudaril, da je pomembno preverjati, od kod prihajajo sestavine, npr. za pekarske izdelke.

Lenart: Zdelo se mi je zanimivo. Spoznal sem, da nekaj pa vseeno razumem angleško.

Domen: Pomen kvalitetne hrane.

Nockberge, Avstrija – projekt MI v Evropi

Ana Poklukar, 2. Č

Proti koncu lanskega šolskega leta se nas je 10 dijakov in učitelj Tomo Romšek odpravilo za dva tedna v Biosferni park Nockberge v Avstriji. Prvi teden smo živeli v koči brez elektrike - to je bil eden najlepših tednov šole. Med tednom smo obnavljali gorske poti ter prehode in se naučili izdelovati metle. Čez

vikend smo šli v adrenalinski park, kdor se je odločil, je lahko šel jahat. Konec tedna se nam je pridružil učitelj David Celar, ki je zamenjal učitelja Romška in ostal z nami do konca izmenjave. V nedeljo smo obiskali čebelarja, ki je vsakemu dal kozarec nockberskega medu. Drugi teden smo spali v dolini v

prijaznem privatnem gostišču. Obiskali smo tamkajšnjo šolo Litzlhof ter z dijaki dva dni preživeli v planinah. Ogledali smo si dolino Malte ter čudovite slapove v njej. Zadnji dan smo si ogledali sirarno in naš gostitelj Heinz, ki nas je vodil cel teden, nam je pripravil piknik s pečenimi ribami.

Na izmenjavi v Franciji

Kristjan Čadež, 4. N

Aprila 2018 smo bili štirje dijaki kmetijsko-podjetniške in naravovarstvene smeri na izmenjavi v Franciji. Gostila nas je srednja in višja biotehniška šola Reinach EPLEFPA de Chambéry, ki se nahaja v kraju La Motte Servolex. Njihovi izobraževalni programi so zelo povezani s trajnostnim kmetijstvom, agroturizmom, naravovarstvom ter lokalno pridelavo in predelavo surovin.

Na izmenjavi smo videli in se naučili mnogo novih stvari. Obiskali smo ekološke kmetije z različnimi kmetijskimi panogami, npr. govedorejo, ovčerejo, pridelavo piva ... in tako videli več različnih primerov dobrih praks. Seveda pa smo nekaj časa preživeli tudi v šoli, ki je zelo podobna naši, le da je modernejša in večja. Najbolj me je presenetilo, da imajo na šoli poljšo farmo ter svojo bioplinarno.

Seveda smo v deželi sira in vina poskusili tudi njihove dobrote in specialitete ter

se družili s tamkajšnjimi dijaki, s katerimi smo se, kljub njihovemu slabšemu znanju angleškega jezika, dobro razumeli in z nekaterimi ohranili stike.

Celotna izmenjava mi je bila »nora« in je zagotovo ena izmed mojih najboljših in nepozabnih izkušenj, ki si jih bom za pomnil za celo življenje.

»Obisk ekstenzivnih kmetij na planinskem območju v Franciji nam je dal nov vpogled v njihovo kmetovanje in navade. Opazili smo, da francoski potrošniki cenijo doma pridelano hrano. Dobil sem občutek, da je življenje kmeta tam bolj enostavno in manj stresno kot pri nas. To jim omogoča tudi velikost njihovega trga s hrano in pozitivna percepcija lokalno pridelane hrane.«

Tilen Selan, učitelj

»Zanimivo je bilo primerjati Slovenijo in Francijo - pokrajina je zaradi Alp zelo podobna, navade prebivalcev pa zelo različne. Spoznali smo tudi, kako o nekem izdelku splesti zgodbo in mu tako dodati dodano vrednost - vsekakor nekaj, kjer imamo v Sloveniji še mnogo priložnosti za razvoj in napredek.«

Jure Ausec, učitelj

»Izkušnja polna lepih razgledov, zanimivih ljudi, čudovite pokrajine in dobre hrane.«

Žiga Primožič, 4. N

»Mobilnost v Franciji je bila zame zelo zanimiva in poučna. Najbolj zanimivo mi je bilo delo na kmetijskem področju, predvsem pa reja polžev in bioplinarna.«

Gašper Šink, 4. Č

»Bila je zelo zanimiva izkušnja, polna tuje kulture, kulinarike in ljudi. Izmenjava mi je bila zelo všeč, saj sem pridobil veliko novih izkušenj.«

Jaka Majcen, 4. N

Praktično izobraževanje v Estoniji

Maša Hvasti, 2. B

30. 9. 2018 smo z Letališča Jožeta Pučnika Brnik poleteli do Istanbula, od tam pa naprej do Tallina v Estonijo. V Pärnu smo se nastanili v hostlu in bližju njega vsak dan zajtrkovali v kavarni Georg.

V šoli smo vsak dan pomagali v kuhinji ali pekarni, kjer so nam dijaki razdelili delo. Ob delu smo se marsičesa tudi naučili, predvsem peke njihovih tra-

dicionalnih piškotov kevadlill, sladkih prest in dekoriranja tort. Poučevala sta nas profesor, vodja kuhinje, in dijak 3. letnika pekarstva. Po kosilu v šoli smo si vsako popoldne ogledali še nekaj znamenitosti Pärnuja. Med vikendom pa smo obiskali dve večji mesti Estonije, in sicer Tallin in Tartu, kjer smo doživeli tudi nepozaben dan v hiši eksperimentov. Večerjali smo vsakič v drugi restavraciji, nam najljubša pa je

bila restavracija Sweet Rosie. Še vedno pogrešamo njihovo hrano, še posebej cesarjevo solato. Vsak večer smo zaključili s pisanjem poročil in načrtom za naslednji dan.

Naše potovanje, ki smo ga zaključili 10. 10. 2018, je bilo nepozabno doživetje v tujini, saj nam je bilo vzdušje in raznolikost tuje države všeč in vsekakor bomo z veseljem obiskovali še druge države.

»Praktično izobraževanje v Estoniji mi je bilo zelo všeč. Naučila sem se nekaj zanimivih receptov estonskih jedi. Opazila sem, da je vzdušje na šoli bolj sproščeno in manj stresno kot pri nas v Sloveniji. Učitelji dijakom zelo zaupajo, celo pripravo šolske hrane za celo šolo, dijaki pa so pripravljeni delati in pomagati drug drugemu.«

Maša Hvasti, 2. B

»V Estoniji mi je bila zelo všeč šola, saj ponuja veliko različnih programov. Presenetilo me je, da dijaki sami poskrbijo za šolsko prehrano. Naučil sem se izdelati sladke preste in speči ter okrasiti torto.«

Matej Ribnikar, 3. B

»Naučila sem se izdelati sladke preste in »Pomladne rožice«, ob tem sem veliko spraševala in natančno opazovala delo in okolico. Opazila sem, da lepo skrbijo za izgled parkov, ulic, zgradb. Zanimivo se mi je zdelo, da pri nakupovanju potrebnih sestavin dajejo prednost domačim podjetjem pred tujimi.«

Natalija Krek, 3. I

»Veliko novega sem se naučil o pripravi hrane ter o uporabi kuhinjskih pripomočkov. Estonija me je navdušila s tehnologijo, ureditvijo javnega linijskega potniškega prometa, kulturo in tradicionalnimi jedmi.«

Luka Zorman, 3. B

NORVEŠKA – dežela zelene prihodnosti

Lara Ropič Bizjak, 3. L, Mateja Fajfar, 3. M,
Manca Jelenc, 2. N, Lara Prusnik, 2. N in Matic Jordan, 2. N

Tudi letos nam je Erasmus+ omogočil praktično usposabljanje na Norveškem. Izmenjave se je udeležilo šest vedoželjnih dijakov. Že v prvem letniku, ko smo izvedeli za ponujeno priložnost, se nam je zdelo zanimivo. Letos pa smo se opogumili in se prijavili. Polni pričakovanja smo se v ponedeljek, 22. 10. 2018, odpravili novim dogodivščinam naproti.

Zaupanje že od malih nog

Najbolj nas je presenetilo zaupanje med dijaki in profesorji, ki jih dijaki kličejo kar po imenu. Otroke že od malih nog vzgajajo v zaupanju in trdnih medsebojnih odnosih. Prvi koraki zaupanja se pričnejo že v vrtcu, saj otroci večino časa preživijo v naravi in se z njo povezujejo. Vrtničarji uporabljajo raznovrstna orodja za rezljanje lesa. V osnovni šoli, ki traja od prvega do desetega razreda, se učenci večinoma učijo splošnih predmetov, prav tako veliko časa preživijo v naravi, zato se lažje osredotočijo na učenje. Zadnja tri leta osnovne šole (8., 9., 10. razred) se jim ocene seštevajo v točke in točke v povprečje. Večina otrok se vpisuje na srednje šole, saj želijo pridobiti visoko izobrazbo in si ustvariti kvalitetno življenje. Tako kot v Sloveniji se tudi na Norveškem dijaki vpisujejo na gimnazije in tehniške programe. Šola, ki smo jo obiskovali, ima prav tako več različnih programov. To so »outdoor activities«, gradbenik, strojnik, električar, avtomehaničnik, kuhar, natakar, kmetovalec itd. Največkrat smo se pridružili dijakom iz programa »outdoor activities«. Zaupanje med dijaki in profesorji je na zelo visokem nivoju, saj dijakom zaupajo prav vse (motorne žage, sečnjo dreves, krmljenje živali ...). Dijaki dodeljene naloge pridno opravijo brez pritoževanja in nenehnega nadzora profesorjev.

Vreme ni ovira!

Pridružili smo se dvema odpravama v naravo – lovstvo in postavitve tabora. Naša prva odprava je bila zelo pestro obarvana s soncem, dežjem, presenetil pa nas je tudi snežni metež. Odpravi

sta bili zabavni in predvsem poučni. Sicer pa, če bi v najbolj deževnem mestu v Evropi ostali doma, ko bi deževalo, verjetno ne bi mogel obstajati program »outdoor activities«. Pa tudi pritoževati se ne smemo, saj smo imeli kar štiri dni sončnega vremena in malo dežja.

10 dni – 10 dejavnosti

Vsak dan smo se lahko preizkusili v različnih veščinah, kjer smo se dobro odrezali. Preizkusili smo se v lovstvu, pohodništvu, gozdarjenju, kmetovanju, jahanju, vezanju vozlov, plezanju, varovanju plezalca, odbojki in postavljanju tabora.

Pridobitve

Pridobili smo veščine preživetja v naravi, izboljšali smo svojo pogovorno angleščino, navezovali stike z vrstniki na Norveškem – spoznali smo tudi dekleti, ki prideta januarja v Slovenijo, izgubili strah pred potovanji (tudi letali), premagali strah pred višino (pri plezanju) ter pridobili novo znanje na kmetijskem področju.

Predvsem pa nas je očarala norveška kultura in divja lepota narave, zato se morda še kdaj vrnemo v to mrzlo a prijazno skandinavsko deželo.

Ekoturizem v Tuhinjski dolini

dr. Monika Kos

V soboto, 10. 11. 2018, smo se z dijaki 4. in 5. letnika kmetijstva in podjetništva ter učiteljicama Majdo Kolenc Artiček in Marto Skoberne odpravili na ekoturistično ekskurzijo v Tuhinjsko dolino. Ekskurzija je bila organizirana v okviru projekta Nat2care v Tuhinjsko dolino, ki sodi v programsko območje Interreg Italija-Slovenija. V projektu si prizadevamo pri celostnem vključevanju vseh interesnih skupin v dejavnosti za ohranjanje čezmejnega območja Natura 2000, ki je v pristojnostih projekta, preko obveščanja in ozaveščanja javnosti ter okoljskega izobraževanja preko najrazličnejših aktivnosti. Med te aktivnosti sodijo tudi ekoturistične aktivnosti za ozaveščanje o načelih odgovornega in trajnostnega turizma ter za spoznavanje mreže Natura 2000 in njenega pomena za ekosisteme in za okolje. Uvod v ekskurzijo smo naredili v

razredu. Na sami ekskurziji pa smo se ustavili na 4 lokacijah: v Slovenija Eco resortu, Eko termah Snovik, na Kmetiji Mlinar in Kmetiji Meninc pod Menino (območje Natura 2000). Na teh lokacijah smo spoznavali primere dobre

prakse na področju ekoturizma ter sonaravnega in ekološkega kmetijstva pri nas in se seznanili o območjih Natura 2000, ki se nahajajo ob poti ekskurzije in glavnih ekosistemskih storitvah na obiskanih postojankah.

Obisk italijanskih dijakov iz ISIS Solari-Tolmezzo na BC Naklo

dr. Monika Kos in Tina Križnar

Na Biotehniškem centru Naklo smo v četrtek, 25. 10. 2018, gostili skupino dijakov in spremljevalnih učiteljev iz ISIS Solari-Tolmezzo v Italiji. Obisk smo organizirali v okviru projekta Nat2care

(Interreg Italija-Slovenija), njegov glavni namen pa je bil krepitev sodelovanja, izmenjava izkušenj in informacij med državama glede ohranjanja biodiverzitete. Pri obisku so sodelovali tudi naši dijaki

3. in 4. letnika srednjih strokovnih programov in njihovi učitelji, ki so za goste pripravili različne aktivnosti. Dijaki 3. letnika živilstva in prehrane so v mlekarski delavnici pripravili degustacijo in prikazali izdelavo različnih mlečnih izdelkov, ki jih izdelujemo na posestvu. Dijaki 4. letnika naravovarstva pa so goste najprej sprejeli in jim predstavili šolo in posestvo, kasneje pa so imeli še obširno predstavitev ekologije šolskega ribnika z manjšim eksperimentom. V zadnjem delu obiska smo se z gosti odpravili še v Infocenter Triglavsko roža na Bledu, kjer so izvedeli nekaj več o biodiverziteti, prisotnosti, pomenu in monitoringu velikih zveri, ujed in koconogih kur v Triglavskem narodnem parku. Druženje z italijanskimi dijaki in učitelji je bilo zanimivo, ponovili pa ga bomo že spomladi 2019, ko bomo z dijaki BC Naklo obiskali Tolmezzo in Naravni park Julijske Predalpe.

Gostili 30 dijakov s Poljske

Tajda Mesarić, 2. M

V okviru programa Erasmus+ smo v času od 4. 3. do 16. 3. 2018 na srednji šoli BC Naklo gostili skupino 30-ih dijakov iz poljske šole Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Wincentego Witosa w Samostrzelu. Gostujoči dijaki so bili vključeni v učni program kmetijstva, hortikulture, naravovarstva, živilstva in gimnazije. Prisotni so bili tudi pri rednem pouku, vajah in ekskurzijah, poleg tega pa so spoznavali naš učni sistem in lepote Slovenije.

Leta 2010 sta se občina Naklo iz Slovenije in občina Naklo nad Notecia iz Poljske pobratili. Istega leta se je pričelo tudi sodelovanje med obema šolama, ko so se predstavniki BC Naklo in občine Naklo udeležili slavlja ob dvajseti obletnici občine Naklo nad Notecia. Takrat so zasadili tudi prvo drevo sodelovanja. Poljski dijaki in profesorji so leta 2014 obisk vrnili in ga sklenili z zasaditvijo jerebrike, kot simbolom uspešnega sodelovanja med obema šolama.

V petek, 16. 3. 2018, so tradicijo zasaditve nadaljevali. V parku medonosnih rastlin so zasadili novo drevo sodelo-

vanja in prijateljstva, mlado vrbo »Vrba iva –salix caprea«, kot znak nadaljnega sodelovanja šol in z željo po poglob-

ljenem sodelovanju med lokalnima skupnostma ter širjenju mreže mednarodnega sodelovanja.

»Druženje s Poljaki je bilo zelo zabavno. Imeli smo precej težav s sporazumevanjem, a smo to rešili na šaljiv način, tako da smo pokazali na neko stvar, vsak pa je v svojem jeziku povedal, kako se reče. Res je bilo zanimivo.«

Sabina Tomše

»Rad bi samo povedal, kako hvaležen sem, da smo lahko gostili dijake iz Poljske in da je bilo naše nedeljsko družinsko potovanje neverjetno!«

Amadej Milost

Šola malo drugače - Let's do business

Klara Žos, 3. M

V tednu od 11. 11. 2018 do 17. 11. 2018 je v okviru projekta Skills4life na naši šoli potekala mobilnost, v kateri je sodelovalo 12 dijakov gimnazijskega programa. Izmenjave se je udeležilo tudi 6 nemških in 6 belgijskih dijakov. V času skupnega druženja smo spoznavali podjetnost na različne načine, predvsem kaj pomeni biti samostojni podjetnik. Izdelku smo sledili od surovin, izdelave, določitve cene in prodaje. Tako smo obiskali manjše družinsko podjetje Logar, ki izvaža pripomočke za čebelarjenje po celem svetu, bivšega dijaka, ki se uspešno ukvarja s čebelarstvom ter trgovino podjetja Medex, ki predeluje med in izdeluje široko paleto izdelkov.

Tudi sami smo se preizkusili v izdelavi sveč, mil, krem, medenjakov, panjskih končnic ... Gostujoča profesorja sta imela tudi ekonomsko predavanje, po katerem smo izdelkom določali ceno, kar je bilo za slovenske dijake novost, saj v predmetniku nimamo ekonomije. Tako smo imeli priložnost spoznati svet z nove »ekonomske« plati. Ekonomski pogled je namreč razgiban pogled, ki upošteva mnogo dejavnikov. Ko na primer določamo ceno izdelku domače izdelave, moramo poleg surovin upoštevati tudi vložen trud. V okviru mobilnosti smo obiskali tudi čebelarški muzej v Radovljici, kjer smo lahko začutili utrip minulega časa in čebelarjenja v njem.

Zaradi vključenosti v projekt smo imeli priložnost na svet pogledati z mnogih zornih kotov, kar je za življenje edinstvene pomena.

SLAVIT – Slovensko naravoslovje treh dežel

Nika Justin, 2. M, Tjaša Novak, 2. M, Tajda Mesarič, 2. M

Od 8. 10. do 19. 10. 2018 se nas je 6 dijakov iz 2. M odpravilo na dvotedensko izmenjavo v Avstrijo, in sicer na Zvezno gimnazijo in Zvezno realno gimnazijo za Slovence v Celovcu. To je bila naša druga izmenjava v sklopu projekta SLAVIT. Prvo smo opravili maja lansko šolsko leto, ko so dijaki iz Avstrije in Italije prišli na našo šolo. Tretjo in tudi zadnjo izmenjavo pa bomo opravili marca letos, ko se bodo dijaki iz 2. L odpravili v Italijo na Znanstveni licej Franceta Prešerna v Trstu. Namen projekta je razviti fleksibilno učno okolje, ki bo omogočalo doseganje uporabnih naravoslovnih znanj in bogatiti slovenski jezik v mednarodni manjšini.

Maja lansko leto smo na naši šoli organizirali prvo dvotedensko raziskovalno učenje dijakov treh slovenskih gimnazij. Dijaki letošnjega 2. M in 2. L razreda smo sprejeli gostujoče dijake v svoje domove in se z njimi družili v šoli in izven nje. Projekt temelji na znanstvenih poizkusih, zato smo v dveh tednih izvedli veliko delavnic, npr. iz šolskega ribnika smo vzeli vzorce vode ter jih natančno preučili. Nismo pa samo raziskovali, naše druženje smo popestrili s pohodom in prenočevanjem v gozdu Udin boršt, kjer smo si sami postlali prenočišča, zakurili

ogelj, spekli hrenovke ter se sladkali s sladkornimi penicami. Izkušnja je bila nepozabna. En dan smo se odpravili na ekskurzijo v Logarsko dolino, kjer smo izvedli veliko novega o tamkajšnjih ljudeh, njihovih navadah in jedeh, nekatere smo tudi degustirali.

Ob koncu prve izmenjave smo pripravili tiskovno konferenco, kamor je prišlo tudi nekaj novinarjev, ki so posneli naše izjave za javnost. Po izidu rezultatov anket, ki smo jih sodelujoči dijaki izpolnili, lahko rečemo, da smo vsi neizmerno uživali v čisto vsakem trenutku skupnega druženja. Poleg vseh zanimivih dejavnosti znotraj šolskega programa smo imeli veliko časa tudi po šoli, tako da smo se pogloblje spoznali ter skupaj doživeli čarobnost izmenjav – nova prijateljstva.

Zadnja izmenjava v Avstriji se nam je zdela zelo zabavna in poučna, čeprav smo trdo delali in vseskozi pridobivali nove izkušnje. Izvedli smo precej kemijskih in fizikalnih poizkusov, pri kemijski delavnici smo delali poizkuse s tekočimi plini, pri fizikalni pa smo se učili o svetlobi ter vodi in pritisku zraka na okolje. Obiskali smo tudi različne znamenitosti, kot so Pustolovski park v soteski Čepa ter Naravni park Dobrač.

Dijaki smo neizmerno uživali tudi pri izdelovanju slovarja naravoslovnih izrazov, ki zajema kar pet jezikov: slovenščino, angleščino, nemščino, italijanščino in seveda latinščino. Ob zaključku izmenjave smo sodelujoči pripravili plakate s pomembnimi delavnicami in dejavnostmi. Na koncu drugega tedna pa smo izvedli tiskovno konferenco, ki je bila pomemben dogodek za širjenje izmenjave SLAVIT v javnosti.

Od 25. 3. 2019 do 5. 4. 2019 je v potekala še zadnja izmenjava v okviru projekta Slavit. Dijaki 2. L razreda so se odpravili v Trst, kjer so bivali v domovih tržaških vrstnikov. Prvi dan so jim Tržačani razkazali šolo - Državni Licej Franceta Prešerna - in se popoldan peš odpravili na ogled "literarnega" Trsta. Obiskali so naravni rezervat doline Glinščice in začeli s pripravami na teren. Prvi teden so spoznali še tržaške avtorje, urejali karierne mape in slovar.

V drugem tednu so se ustavili v muzeju o Antarktiki, spoznali ribištvo in obiskali rezervat BioMa, kjer so se osredotočili na živali in rastline, ki živijo v Tržaškem zalivu. Uredili so slovar, dokončali film in sestavili pevski zbor. Izmenjavo v Trstu so sklenili s tiskovno konferenco in si pomahali v pozdrav.

Naši Erazmovci

Uredništvo

Naši Erazmovci so dijaki, ki si želijo spoznavati življenje in delo izven meja Slovenije, zato so se prijavi na izmenjave in odšli v svet, da bi se česa nau-

čili, da bi spoznali nove dežele in ljudi, da bi okusili tujo hrano in doživeli utrip tujega življenja. Vse to in še veliko več jim je omogočil program EU Erasmus+

natančneje projekt Mi v Evropi. Kje so bili, kakšne razlike v šolanju so opazili in kaj jim je najbolj ostalo v spominu, so nam zaupali v kratkih pogovorih.

MARCEL NEMEC, 2. N, Norveška

Šola na Norveškem in šola na Slovenskem se razlikujeta na več področjih. Na primer, na Norveškem imajo veliko več prakse kot je imamo mi, teorije imajo bolj malo, zaupanje med dijaki in učitelji je zelo veliko, saj pri delu dijaki prosto uporabljajo lastne puške, nože ter motorne žage. Dijaki so zelo samostojni, saj sami opravljajo večino opravil kot so molža, kidanje iztrebkov in skrb za kokoši.

Celotna izkušnja je bila nepozabna. Super, nepozabno, zabavno.

MANCA JELENC, 2. N, Norveška

Na Norveškem imajo dijaki veliko več prakse in si veliko bolj zaupajo. Šola je veliko večja od naše, čeprav imajo samo 400 dijakov.

V spominu mi je najbolj ostal odhod v mesto Bergen. Barvito, zabavno, pravično.

KRISTJAN ČADEŽ, 4. N, Francija

Šolska sistema sta si zelo podobna, le da imajo v Franciji veliko več prakse. Opazi se tudi bistveno večji tehnološki napredek.

Navdušile so me kmetije ter pokrajina. Nepozabno, veliko novega znanja ter dogodivščin.

KLARA ŽOS, 3. M, Belgija

Sistem šole v Belgiji poudarja družbeno in ekonomsko znanje. Univerze v Belgiji so plačljive. Šolski dan se začne zgodaj in traja dlje kot pri nas, zato imajo dijaki manj časa za prostčasne aktivnosti. Najbolj me je razveselilo, da se otroci iz mestnega okolja zanimajo za naravo ter ob vsaki priložnosti izkoristijo čas, da tam nekaj časa tudi preživijo. Impresivno, zanimivo, drugačno.

MAŠA HVASTI, 2. B, Estonija

V Estoniji imajo dijaki pester nabor izbire tehničnih programov. Šola se bistveno razlikuje po večjem številu ur prakse ter velikemu številu učiteljev – en učitelj na tri dijake. Najbolj sem si zapomnila peke torte skupaj z gosti. Dobra, zanimiva, nepozabna.

Praktično usposabljanje dijakov v tujini do konca š. l. 2018/19 v okviru projekta MI v Evropi:

Praktično usposabljanje v Arburetumom Opeka na Hrvaškem je potekalo od 1. 4. 2019 do 12. 4. 2019. Razpis je bil objavljen februarja 2019, nanj se je prijavilo 5 dijakov programa hortikulturnega tehnika.

Usposabljanje Biosphere park Nockberge v Avstriji je potekalo od 3. 6. 2019 do 15. 6. 2019 in je zajemalo področje naravovarstva in kmetijstva. Na razpis, objavljen aprila 2019, se je prijavilo 5 dijakov.

Usposabljanje ShipCon Limassol Ltd na Cipru je potekalo od 9. 6. 2019 do 22. 6. 2019, deležilo se ga je 6 dijakov s specifičnimi učnimi težavami in 4 učitelji spremljevalci.

Gostujoče mobilnosti v okviru programa Erasmus+ v š. l. 2018/19:

Iz norveške Voss Vidaregåande Skule - Hordaland Fylkeskommune smo gostili 2 dijakinji ter učitelja spremljevalca. Usposabljali so se na področju naravovarstva, in sicer od 18. 2. 2019 do 8. 3. 2019. Izme-

njava sta koordinirali Marjeta Vovk, srednja šola, in Špela Langus, projektna pisarna.

2 dijakinji iz Pärnumaa Kutsehariduskeskus v Estoniji sta se pri nas praktično

izobraževali na področju živilstva in prehrane, in sicer od 9. 3. 2019 do 9. 4. 2019. Izmenjavo sta koordinirali Veronika Gorjanc, srednja šola, in Špela Langus, projektna pisarna.

1. BN

Ura 6,
za šolo se zbudimo,
tečemo na bus, da ne zamudimo,
smo pridni dijaki, kolov ne dobimo.

V šoli res je fajn, uživamo vsi,
ko pa konec je pouka, se naša čreda razbeži.

1. CDE

1. CDE 24 nas je,
Kmetje na traktorjih sedijo,
Vrtnarji drevesa sadijo,
Cvetličarke pri rož'cah bedijo.
Pouk popestrimo,
Ure zamudimo,
100 na uro klepetamo
In radi se imamo.

1. ČF

Mi prvi ČF razred smo,
vedno radi pojemo.

Z nasmehom se začne naš dan.
Naš razred nikdar ni zaspan.

1. G

1. H

1. IO

1. J

Od nekdanj lepo je ta razred slovel,
po pameti, znanju lepo se je imel.
Smo slavni in glavni, najlepši na šoli,
zavidajo slavo nam daleč naokoli.
Po šoli drvimo, vse zaprašimo, ko k malici pridrvimo,
vse čakajoče prehitimo.
Ko domov odhitimo, vse avtobuse zamudimo,
tako pač je, če vam je všeč al' pa ne.

1. K

1. L

Mi prvi L smo,
veseli in srečni smo.
Učitelje ubogamo,
domače naloge delamo;
nikoli se ne vdamo.
Vsi dobro se razumemo
in vedno si pomagamo.

1. M

Mi smo tanovi!
Tapravi dijaki
in prišli smo letos,
a ne kot vsaki!
Pustiti vtis si želimo,
da na BCN-ju bo vse živo.
Držite pesti, da zdelamo vsi!
Lep dan vam 1. M želi!

Srečka osrečuje

Sabina Smolej

Kdo je Srečka?

Srečka je 4-letna psička, posrečeni miks pasem tibetanski terier, pudelj in maltežan. Običajno je zelo vodljiva in ubogljiva, a tudi njo kdaj zanese in pokaže tudi svojo neukrotljivo, razigrano plat, kar mi je zelo všeč.

Kdaj in zakaj ste se odločili, da s Srečko postaneta terapevtski par, kakšna je vajina pot?

V Srečko sem se zaljubila na Bolhi.com, kjer so jo oddajali zaradi boleznih lastnice. Stara je bila eno leto, zelo učljiva in prijazna. V našo družino se je odlično vklopila od trenutka, ko je prestopila prag.

Vedno sem si želela s psom početi še kaj več kot samo sprehajanje in skrb za psa, želela sem delo s psom, ki bo osrečilo še koga drugega.

Koliko časa sta že terapevtski par?

Začeli sva leta 2017, ko sva najprej opravili testiranje primernosti psa in vodnika, nadaljevali s pripravništvom, ki sva ga opravljali pod vodstvom izkušenega vodnika terapevtskega psa. Opraviti sva morali 25 ur v različnih ustanovah, na koncu naju je čakal seveda še izpit, ki sva ga opravili v novembru 2018.

V katerem društvu delujeta?

Vključeni sva v prostovoljno društvo Tačke Pomagačke, ki deluje po celi Sloveniji v najrazličnejših ustanovah: CUDV-ji, šole in vrtci, domovi upokojencev, knjižnice, bolnišnice, rehabilitacijski center Soča itd. Namen je lahko terapija s pomočjo psa, dejavnost s pomočjo psa, druženje, branje (R.E.A.D), osveščanje javnosti o odgovornem lastništvu psa in še kaj bi se našlo.

Kako poteka vajino delo?

S Srečko redno obiskujeva DU Tržič, kjer starostnikom polepšava dan in razbijeva rutino. Obenem poskrbiva za rekreacijo in dobro voljo v urici druženja. Enkrat na mesec predstaviva delo s psom v Knjižnici Kranj, kjer otroke na prijazen način naučimo pravilnega obnašanja do psov in kako poskrbeti

za svojega doma. Sedaj sva začeli tudi pri nas v šoli, kjer bo Srečka poskrbela za dobro počutje dijakov v razredu in komu tudi osebno pomagala iz učne ali osebne stiske.

Komu in kako Srečka lahko pomaga?

Bližina katerekoli živali pomirja in ustvarja pozitivno in sproščeno okolje. Srečka je zelo prijazna, ne obsoja, ne kara, ne zna grdo gledati in podcenjevati; ona je do vseh enako prijazna, ne opazi razlik, ki jih mi ljudje opazimo in včasih napačno odreagiramo, za njo so vsi ljudje dobri, kaj dobri, odlični, če imajo čas zanjo, da se ustavijo, jo pobožajo in seveda držijo v roki njen najljubši priboljšek – korenje ali bučko. Na kratko, Srečka pomaga vsem, ki jih sreča na svoji poti.

Katere značajske lastnosti potrebuje terapevtski pes?

Pes mora biti vodljiv, prijazen do ljudi in drugih psov, potrpežljiv in dobro povezan z vodnikom, ki v vsakem trenutku nadzoruje počutje psa in v primeru, da se pes ne počuti več dobro, aktivnost ali terapijo prekine. Terapevtski psi so lahko zelo živahni ali umirjeni, polni energije ali bolj mirne sorte. Pomembno je, da svoje delo z veseljem

opravljajo in da se radi družijo z ljudmi. **Kakšna je vloga psa in kakšna je vloga lastnika v terapevtskem paru?**

Pes je orodje, s katerim pomagamo uporabnikom do boljšega psihofizičnega počutja, pri rehabilitaciji ga uporabimo za opravljanje določenih gibov, s katerimi bolnik krepi svoje mišice, pri starostnikih za razgibavanje in miselne aktivnosti. Otroci se ob njem naučijo pravilnega ravnanja s psom, branje in učenje pa poteka bolj sproščeno. Vodnik psa mora v prvi vrsti skrbeti za dobro počutje psa, ker samo tako je delo učinkovito. Poskrbi, da pes izvaja aktivnosti potrebne za terapijo oziroma sam vodi dejavnosti za različne uporabnike.

Kako se počutite vi, ko opravljate to delo?

Delo s Srečko in ljudmi me osrečuje, če lahko nekemu pomagam in mu polepšam dan imam občutek, da sem nekaj majhnega prispevala družbi, v kateri prevečkrat skrbimo vsak samo za svoje interese, in se ne zavedamo, da vsi kdaj potrebujemo pomoč.

Kakšne načrte imata za v naprej?

Delo s Srečko na BC Naklo in navdušiti mlade za prostovoljno delo. Pa še kaj se bo našlo!

»Rožice privabljajo množice« - medonosni park in knjigobežnica

Dominik Lenarčič, 4. N

Takoj po vhodu na posestvu boste na svoji desni opazili barvit vrtniček, ki smo ga na šoli poimenovali »medonosni park«, saj so v njem posejane avtohtone in tujerodne medonosne rastline, hkrati pa v njem promovira-

mo kranjsko sivko. Različne cvetlice, grmičevje in zelišča dobro denejo očem in ušesom.

Ne smemo pa pozabiti še dokaj nove »knjigobežnice«, izmenjevalnice knjig na prostem, ki so jo postavili naravo-

varstveni tehniki. V preprosti škatli, narejeni iz materialov, ki lahko kljubujejo vremenu, boste lahko našli veliko zanimivih in raznolikih knjig. Deluje po principu »vzemi knjigo in podari knjigo«. Uživajte!

Kaj narediti ob morebitnem požaru?

Polona Jekovec, 1. B

1. POKLIČEMO na pomoč (112); pomagamo stanovalcem ohraniti mirne živce in predvsem ne ustvarjamo panike.
2. Če zagori v naši hiši/stanovanju, SE UMAKNEMO na prosto, kamor s seboj vzamemo samo najpomembnejše stvari (denar, dokumente ...).

3. Stanovalci, ki niso izpostavljeni dimu/ognju, naj POSKRBIJO ZA TOPLA OBLAČILA, napitke, odeje ... za tiste, ki so na prosto prišli iz bolj ogroženih predelov dima/ognja.

4. Ob prihodu GASILCEM OMOGOČIMO PROSTO POT; na njih ne vpijemo, naj dajo vse od sebe, ker jim zmanjšujejo koncentracijo; vodjo intervencije

obvestimo o zdravstvenih težavah vseh sostanovalcev; gasilcem smo na voljo ob prošnji za pomoč (npr. vlečenje cevi) in smo pripravljene po svojih najboljših močeh opraviti nalogo.

5. Ko gasilci opravijo svoje delo, NE HODIMO V OBJEKT BREZ DOVOLJENJA gasilcev ali policije, razen če je ogroženo človeško življenje.

Ob klicu na telefonsko številko 112 za KLIC V SILI morate sporočiti:

- KDO kliče
- KAJ se je zgodilo
- KJE se je zgodilo
- KDAJ se je zgodilo
- KOLIKO je ponesrečencev
- Kakšne so POŠKODBE
- Kakšne so OKOLIŠČINE na kraju nesreče (požar, nevarne snovi, poškodovane plinovodne ali druge napeljave...)
- Kakšno POMOČ potrebujete

Spoštovanje

Spoštovanje
Pomembna je lastnost.
Omemba vredna je ta modrost.
Šala to ni nobena,
Ta lastnost je vedno zaželena.
Obvladati jo mora vsaka oseba,
Voditi jo je vsak dan treba.
A spoštovanja je dandanes malo,
Nekateri spoštovati sploh ne znajo.
Jaz spoštovati skušam vsak dan,
Enako bi moral narediti vsak državljan.

Kaja Zaplotnik 1. L

Čas

Čas vedno se mudi,
je prav čuden stric,
ne hodi vedno z mano vštric.

Pred mano hodi,
jaz za njim hitim,
včasih celo ga ulovim
in z njim okrog se podim.

Jaz, ti, on, mi vsi,
v mrežo časa smo ujeti,
brez njega se ne da živeti.

Čas je vedno mlad,
on se ne stara z leti,
zato težko ga je ujeti.

Kaja Zaplotnik 1. L

Krivica

Komu naj se pritožim?
Komu naj pismo pišem?
Kako naj ga pozabim
in iz spomina izbrišem?

Kdo mi bo vrnil ljubezen?
In kdo te žalostne dni?
Moram najti nekje tam moje
sodišče za srčne zadeve!

Meni se zdaj godi krivica!
On, lepi, tam s kitaro
poljublja zdaj njena lica!

Kaja Zaplotnik 1. L

Kemični svinčnik

Navzven izgleda enostaven,
vendar je veliko več kot to.
Je uporaben in pomaga mi zelo.

On zapisuje moje skrivnosti,
moje dobre in slabe lastnosti
in vsakodnevne norosti.

Pomaga, da česa ne pozabiš,
in ker veš, da zapisano imaš, kar rabiš,
se včasih lahko tudi malo razvadiš.

Kaja Zaplotnik 1. L

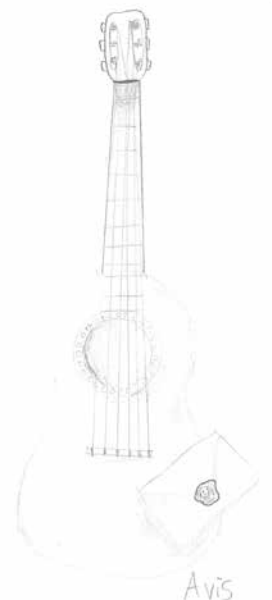
Spomini

Ko tavam po spominih
svojega otroštva,
kot včeraj je bilo,
a ko v mislih se sprendim
skozi življene celo,
kot da let bi preživela sto.

Se lepša, slaba leta
menjavajo tako,
ko si na tleh
ti nekaj lepega poda roko,
in s skupnimi moči
premagata temo.

In zjutraj veš,
ko se zdani,
ko si še ves zaspan,
čeprav še sonca ni,
si v srcu ves s svetlobo obstajam.

Kaja Zaplotnik 1. L

Moje življenje

Mogoče dane dežuje?
Oblečemo palerino,
Ja, rudečo ali rumeno.
Enkrat eno drugič drugo.

Življenje tako je
In prav je tako:
Vreme spreminja se
Le malokrat je lepo.
Je večkrat deževno
Enkrat pač treba je...
Ni važno ali dežuje ali
Je sončno,
Enkrat se zabavati treba je.

Klavdija Kališnik 1. J

Oda vodi

Voda pomembna je za zdrave
pa tudi čiste zobe.

Voda za naše zdravje pomembna je,
zato pijemo jo,
kadar je možno le.

Da roža žeja ni,
voda poskrbi.

Brez vode živali bi žejen bile
in bi poginile vse.

Voda je lahko mrzla ali vroča,
stoječa ali tekoča.

Če voda izginila bo,
ničesar na svetu več ne bo.

Klavdija Kališnik 1. J

Temačno življenje (2. del)

Mira Lavtar

Med premišljevanjem zaslišim trkanje. Od strahu se kar stresem. Zaslišim mamin glas: »Je vse v redu? Lahko pridem noter?« Glas se je zdel iskren in naraven, zato sem opustila misel o bitjih rez duše in odprla vrata. Pred seboj sem videla mami, a ko je stopila proti meni, se je njeno telo razblinilo v črn prah, ki se je zbral v velikega črnega duha brez oči in z ogromnimi zastrašujočimi usti. Iz ust so prihajale tihe besede, ki so mi bodle v srce in dajale občutek, da mi stiskajo glavo. Prestrašena in otrpla sem poskušala pregnati grozno bolečino in utišati zadušljivo šepetanje. Z vso močjo, ki sem jo imela, sem, kolikor hitro sem lahko, pograbila pulover in stekla ven v gozd. Prestrašena, v bolečinah sem tekla kar so me nesle noge. Iskala sem varno zavetje, kjer bi se lahko skrila. Končno sem po mučnem bežanju in mnogih padcih našla majhno

votlino, kamor sem se lahko zatekla. Še vedno me je stiskalo v glavi in začele so me boleti oči. Pekoč občutek, kot bi se žgale, je bil neizprosno grozen. Nisem mogla drugega kot da se uležem in čakam, da bolečina mine. A to še ni bilo dovolj. Začelo je šelesteti listje in slišala sem pogovor dreves. Kamni so začeli svojo igro in ptice so prepevale svojo pesem. Vsi ti glasovi so mi polnili glavo. Prizor, ki se je še včeraj zdel čudovit in popoln, je zdaj postal prava mora. Besede so se mi zažirale v kožo, vsaka nota ptičjega petja je na koži pustila pekoč izpuščaj in razžirala telo. Bolečina je bila neizprosna. Zdelo se mi je, da gorim. Bila sem nemočna. Stiskala sem se in poskušala uiti grozi.

Ko je padel mrak, je končno vse potihnilo in bolečina je bila znosnejša. Iznenada sem zaslišala znan glas. Bil

je zvonjenje telefona, ki sem ga imela v žepu puloverja. Nekdo me je klical. Iz žepa sem počasi vzela telefon in pogledala, kdo je. Bila je številka, ki je nisem poznala. Čutila sem, da se moram oglasiti. Na drugi strani je bil moški glas, ki je trdil, da ve, da potrebujem pomoč in me prosi, naj ga poiščem, ker je doživel enako grozo kot jaz. Nisem vedela, kaj naj storim, a zdelo se mi je, da mu moram zaupati. Previdno sem zlezla iz votline in odšla po poti, ki mi jo je moški natančno opisal. Dolgo sem hodila po gozdni poti in naposled na jasi pred seboj zagledala platnen šotor, pred njim pa drva pripravljena za kurjavo. Pogledala sem okrog sebe, če kdo prihaja in se usedla na tla poleg šotora. Bila sem utrujena od vseh dogodkov in dolge noči, zato so se mi oči kar same zapirale. Nisem hotela zaspati, a kmalu sem utonila v globok spanec.

JABOLČNI ZAVITEK

Za 10 oseb

25 dag moke
1,5 dl mlačne vode
2 dag olja
Sol

Nadev

10 dag masla
1,5 kg jabolč
5 dag rozin
4 dag olja
6 dag drobtin
Cimet
15 dag sladkorja
1 kislá smetana

Testo

Moko presejemo, v sredini napravimo jamico, vanjo vlijemo olje in solimo. Prilijemo še mlačno vodo, vse razmešamo in gnetemo 10–15 minut. Iz testa naredimo hlebček, ga položimo na pomokano desko, pomažemo z oljem in pustimo pokritega stati 30

minut. V sredino pomokanega prta položimo hlebček, potresemo ga z moko, nekoliko razvaljamo in pomažemo z maščobo. Nato ga na tanko razvlečemo. Testu porežemo debele robove. Razvlečeno testo naj se suši 8–10 minut. Tretjino testene ploskve potresemo s prepraženimi drobtinami, naribanimi jabolki, orehi ali rozinami, pomešanimi s sladkorjem in cimetom. Preostalo testeno ploskev pokapamo z raztopljeno maščobo. Testeno ploskev lahko namesto z maščobo po-

kapamo z raztepeno kisló smetano, v katero smo vtepli jajce. Testo ob robovih zavijamo nazaj in pokapamo z maščobo. Zvijemo ga tako, da si pomagamo s prtom. Zavitek položimo na pomaščen pekač.

Nadev

Oprana jabolka tanko olupimo, lahko so tudi neolupljena, in jih naribamo na lističe. Rozine preberemo, oplaknemo in dobro osušimo. Orehe sesekljamo. Na maščobi prepražimo drobtine.

VANILJEV SUFLE (SOUFFLÈ)

Osnovna masa

1,25 dl mleka
2 dag masla
5 dag sladkorja
4 dag moke
2 rumenjaka
Vaniljev strok z nastrganimi semeni

Postopek

Mleko, maslo, polovico sladkorja in vaniljev strok z nastrganimi semeni za-

vremo, vanj z metlico vtepemo moko in maso tako dolgo stepamo na ognju, dokler se ne loči od posode. V vročo maso počasi vmešamo rumenjake. Iz preostalega sladkorja in beljakov stepemo trd sneg in ga primešamo ohlajeni masi. Z osnovno maso napolnimo do treh četrtin posodice (modelčke). Vse do roba jih namažemo z maslom. Sufle rahlo popečemo v srednje vroči pečici.

BELA ČOKOLADNA PENA (MOUSSE)

Sestavine

12,5 dag bele čokolade
3 rumenjaki
5 g želatine v prahu (namočimo jo v 0,5 dl hladne vode, da nabrekne)
0,3 dl belega ruma ali crème de cacao
2,5 dl sladke smetane

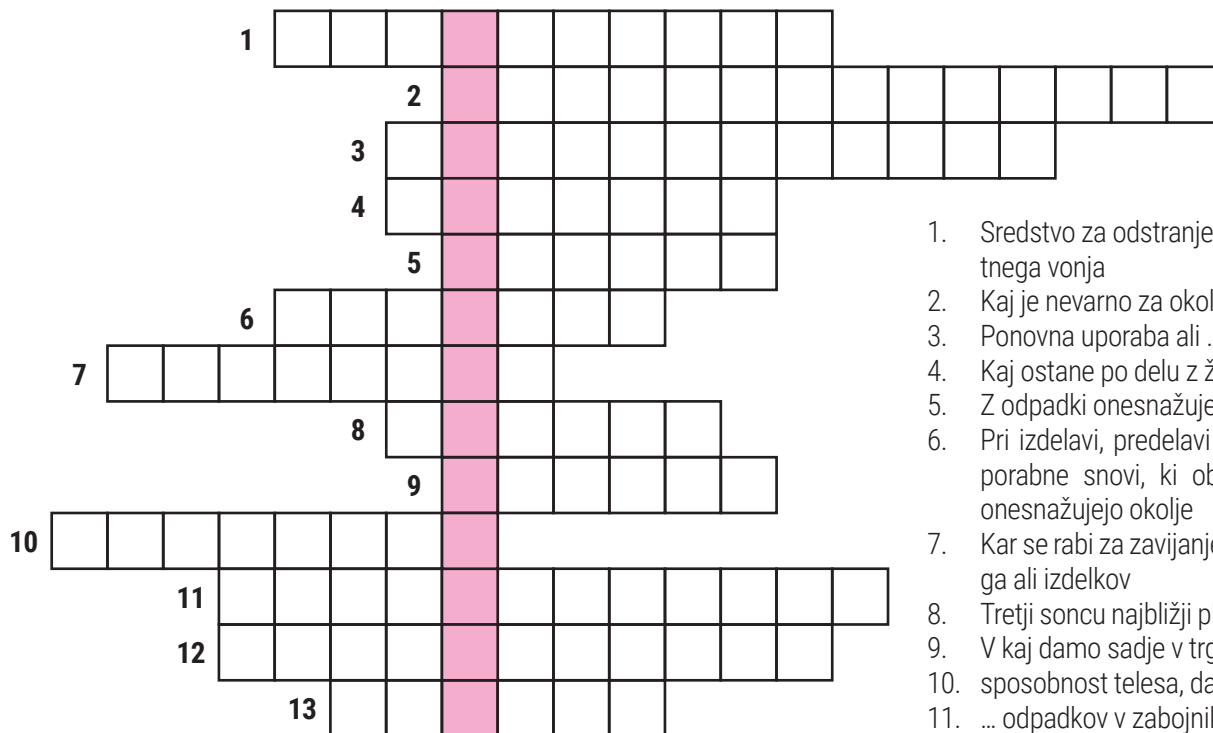
Postopek

Rumenjake nad soparo penasto ume-

šamo (pazimo, da ne zakrknajo), dodamo nabreklo želatino in med občasnim mešanjem ohlajamo. Skoraj ohlajenim rumenjacom počasi primešamo stopljeno čokolado, dodamo rum in stepeno sladko smetano, premešamo, stresemo v posodo in vsaj 4 ure pustimo v hladilniku, da se dobro ohladi. Ohlajeno peno oblikujemo v žličnike in ponudimo kot sladico s poljubnimi dodatki.

KRIŽANKA

1. Sredstvo za odstranjevanje neprijetnega vonja
2. Kaj je nevarno za okolje?
3. Ponovna uporaba ali
4. Kaj ostane po delu z živili?
5. Z odpadki onesnažujemo
6. Pri izdelavi, predelavi nastale neuporabne snovi, ki obremenjujejo/onesnažujejo okolje
7. Kar se rabi za zavijanje, zaščito blaga ali izdelkov
8. Tretji soncu najbližji planet osončja
9. V kaj damo sadje v trgovini?
10. sposobnost telesa, da opravi delo
11. ... odpadkov v zabojnikih
12. Ohranjaj in
13. Trda, krhka, navadno prozorna snov, ki se dobi s taljenjem kremenca, sode in dodatkov

SUDOKU

							2	
	2	3		4				1
		6	7					
4				2			6	7
	6	5						8
7					8	5	3	
	8						1	4
					5			
			9			2		

5	3							
	1							8
					5	6		
				2		3		
2			4				9	6
	4		6		3		8	1
	5					9		
				8	1			
9	7	2						

